

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT-KÖZLÖNYE.

Egyes évre 10 1 — kr.
Félévre 5 1 — " "
Negyedévre 2 1 50 " "
Egy órára 1 1 — " "

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Főmunkatárs: **IJ. MÓRICZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:

Egy hasznos pént sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű (több sor) hirdetések alkalmatosság szerint jutányos áron vetetnek fel. Helyez-díjmin és külön bejegyzéssel 30 kr.

Internátusok.

Debreczen, szept. 14.

Szeged és Debreczen az ország két legnagyobb, legmagyarabb vidéki városa.

Egyik kiválóan katolikus, a másik kiválóan református lakosokkal, tehát a magyarságon kívül különböző jellegű bir.

Mindkét városnak sok az iskolája nagy az intelligenciája.

De azért még sem elegendők a tanintézetek, hogy a helybeli és az oda tóduló idegen tanulókat befogadják.

Pedig országos a hivatásuk, nemzeti az érdek, hogy messze földről, távoli vidékekről oda seregessenek a tudni vágyó magyarosodni óhajtó nemzetiségek fiai és leányai, hogy ezekben a tiszta magyar városokban a magyar nyelvet, a magyar szellemet, a magyar szokásokat ifjú fogékony keblükbe fogadják.

Országos, állami érdek az, de egyszersmind nagy fontosságú városi érdek is.

Ha az állam látná, hogy a város a társadalom ez érdekeket mennyire viseli szívében, bizonyára segítségére jönne.

Mert csak ott verhet gyökeret egy fontos életre való eszme egy üdvös jótékony hatású intézmény, hol a város szívében mély gyökeret vér.

Mindig azon panaszkodunk, hogy a főváros a vidék rovására emelkedik. Ezt

alá írjuk, mert való. De azt is kell beismernünk, hogy a vidéki városoknak elmaradása nagobbára maga a város a csökönnyös társadalom az oka.

Nincsen vállalkozási ellem, nincsen teremtmő erő, nem tudunk lépést tartani az ébredező korszellemmel.

A tanulni vágyó ifjuság zárt ajtókkal találja magát szemben. Még ilyen nagy városokban is mint Debreczen és Szegeden, vissza kell utasítani százával a jelentkező növendékeket, az idegeneket kik a magyarság szellemét akarják lelkükbe szívni.

De nemcsak iskolákra van szüksége a két legnagyobb magyar városnak, hanem internátusokra is, kik az idegeneknek a jó ellátást a jól érzést a rendet, fegyelmet, kényelmet tisztaságot testi lelki épséget és egészséges fejlődést biztosítják.

Az internátusok még üzletnek is kifizetnék magukat, ha azok jó megbízható erélyes munkás kezeknek adatnék át. Jobban fizetné ki magát mint akármely nagy hotel mert mindig állandó vendégekre lehetne számítani az ifjuságban, és meg nem vetendő idegen forgalomra azok szüleiben, kik idővel sok mindenféle üzleti és ipari összeköttetésnek vetnék meg alapját.

De eltekintve a minden esetre fontos anyagi oldalától az elérendő erkölcsi nyereség kiszámíthatatlan volna.

A magyarság és a nemzetiség közelebb vitele által gyermekeink ifjuságunk a jövő generáció révén sok minden kötevelket elosztatna, az egyet értést, kölcsönös megértést és megbecsülést egyengetné, hisz épen az a körülmény létesít oly tátongó ür a magyarság és a nemzetiségek közt, hogy egymást meg nem értik.

Nincsen Magyarországnak a kölcsönös megértésre nézve fontosabb két városa e két nagy magyar alföldi városnál.

Debreczen és Szeged fontolják meg azt a nagy hatalmat azt a magasztos hivatást azt a nemes nemzeti hivatást, mely kezükbe van letéve.

Nem újabb meddő kiadásokról van itten szó, hanem tőkebefektetésről, mely meghozza anyagi, erkölcsi gyümölcsét.

Nem a hivatalok sokasága, nem a paloták bősége teszi a várost nagygyá hatalmassá, élénkké, befolyásossá művelté, hanem az országos fontosságú intézményeknek előbbrevitele, a nagy forgalom, mely ide vonzza a közeli, ide édesgeti a távoli vidéket, hogy beolvasszó hatásánál fogva a magyar érzelmet a nemzeti érzületet kitágítsa kibővítse.

Debreczen és Szeged mint a magyarság gőcpontjai egyszersmind a leggazdagabb, legelőkelőbb, leghiresebb, legműveltebb legjobb hangzásu magyar vá-

A „DEBRECZEN” TARCZÁJA.

Bujódsi az égben.

— A «Debreczen» eredeti tárczája. —

Egyszer az angyalok bujódsit játszottak Odafenn az égben,
Közük voltál te is, a legeslegszebbik,
Én gyönyörűségem!
Oda rejtőztetek a csillagok mögé,
Mig eljött az este
És az egyik angyal a többit, a többit
Mind előkereste.

Csak egy tűnt el végkép... te a földre szálltál,
Főkerestél engem
S feledve az égi mulatságot, most is
Itt vagy az ölemben:
Sirva keresnek még a hü angyaltársak,
Hiszen úgy szerettek!
De én eltakarlak, hogy soha, de soha
Ne találjanak meg!

Révi Nándor.

A szuper-gentry kisasszony.

Irta: **Gottier Lajos.**

(Folyt. és vége.)

Többet aztán egész nap nem volt alkalmam Tokicsánnak, hogy négyszemközt beszélhessem a lánygyal. Csak az elválásnál fogtak kezét s

a férfi meghunyászkodott, esdő tekintetere Ella biztató mosolylyal felelt.

Két nap múlva jeget váltottak. Hát, mint mondtam. Ella megkeserítette az édes anyja életét a kelengye vásárlása közben. Mikor haza érkeztek a faluba, a porcellán kicsomagolásánál ismét nagy jelenet volt. a vőlegény jelenlétében.

— De hogy is lehet a mai világban ilyen porcellánt választani? Hisz ez nem uri asszonynak, de egy suszternénk se való az asztalára. Szólt Ella, egy fekete kávé csészét forgatva kezében.

Pókáné összecsapta a kezét.
— Persze. A mikor a többit egyiket sem engedted megvenni, a melyik nekem tetszett volna. Én nem tudom, mit spórolsz.

Csak nem fogom megengedni, hogy ezeket költs el haszontalanságra.

— Hat aztán? Az én pénzemmel tehetek amit akarok. Édes apám rám hagyta.

Pókáné erre szó nélkül odament a szekrényhez, kinyitotta azt s az összes pénzt, a mit aznap fizetett ki neki az almási zs dó, a kendereskényi pusztáért, kivette és oda olvasta az Ella kezébe.

Hatvan darab ezres volt. Ropogós. új papiros valamennyi. Gyönyörűség volt látni is.
— Itt van a pénzed leányom. Csinálj vele amit akarsz, vásárolj amit akarsz, én nem avatkozom a dolgaiddba.

Ella egész legmatikusán gyűrte zsebre a bankókat s csak annyit felelt rá:

— Jobb is lesz.

A vőlegény nevetett, de azért megcsóválta a fejét.

Aznap vacsorára mindnyájan Beladokicsékhez készültek, Róza estélyére.

A szép bunyevác asszonyt hívták Rózának. Ott laktak a falu végén, szemben a Pókáné kúriájával.

A vidék összes számottevő uri familiája ott volt már, amikor Pókáké Tokicsánnal megérkeztek.

Róza estélye minden évben híres czéczó szokott lenni a Beladokicsék portáján. A nagy ebédlőben a patkóalaku, terített asztal csak úgy görnyedt a sok finom étel-ital alatt. Hideg büffet adott a házi asszony, mert hogy két napig folyton járt a vendég. Olyan is volt, a ki az elsővel jött és az utolsókkal távozott. A két Beladokics leány, fehér kötényvel maga előtt, ott sürgött, forgott a vendégek között. (Az anyjok most is szebb, mint a leányai.) Beladokicsnak hangos jó kedve volt. Tele kulacsos kezében fogadta Pókákát s azon módon, megállva előttük, humoros dikkéziót vágott ki, amelyben a jegyeseket éltette. A mire — more patrio — a kulacs kézzől-kézre járt. Mindnyájan ittak belőle, még a menyasszony is. A banga meg tusí húzott rá. Az egyik oldalszobában cigány és nótá járta.

Az ebédlőtől balra pedig azok húzták meg magukat, akik Geszler Herman, Stüssi vadász és társai arczképében szerettek gyönyörködni. Folyt a ferbli erősen.

rosok tartoznak az áldozattal a hazának, a társadalomnak önnönmaguknak, hogy a magyar tudományt a magyar szellemet, a nemzeti érzést szóban írásban testtel lélekkel terjesztve, mintául szolgáljanak a többi vidéki városoknak, kik rólunk példát vesznek és öntudatlanul ösztönyszerűleg is követnek, mert a jó példa magával ragad, a nemesség pedig kötelez.

Zalai Márk.

BELFÖLD.

A jövő évi költségvetés. A minisztertanács, mint a Kel. Ért. jelenti, meg e hét folyamán meg fogja állapítani a jövő évi költségvetés előirányzatát. Lukács László pénzügyminiszter a javaslatot a képviselőház első ülésein egyiken, valószínűleg október másodikán hosszabb expozé kíséretében fogja a Háznak bemutatni. Az 1896. évre vonatkozó zarszámadásokat az állami számvéviszék már megküldötte a miniszterelnöknek.

Kartell tanács. A keresk. miniszter részéről a kartell-ügy szabályozása dolgában a különböző szaktestületekhez szétküldött kérdőívekre most érkeznek be a feleletek s a miniszteriumban máris megkezdtek ezeknek a szakvéleményeknek tanulmányozását. Az eddig érkezett feleletek közül — értesülésünk szerinti — igen érdekes egyik előkelőbb hazai kamara véleménynyilvánítása, mely egy kartell-tanács felállítását sürgeti. Ez a kartell-tanács, a javaslat szerint, feltétlenül és végérvényesen döntene abban a kérdésben, hogy az állam megtűrje-e az illető kartell vagy sem. — E kartell tanács elnöke a mindenkori keresk. miniszter vagy államtitkára legyen s az összes miniszteriumok küldjenek egy-egy tisztviselőt a tanácsba, ezenkívül pedig a kormány minden iparágból nevezzen ki egy-egy szakembert a tanács tagjává. A kamara javaslata értelmében a kartell törvény nem úgy, mint Ausztriában tervezve van, e upon a fogyasztási adó alá eső cikkekre és monopoliúmkra (szesz, sör, cukor, koolaj stb.) terjedne ki, hanem általában minden árucikkre s kiváltképen az előrangú szükségleti cikkekre. Ennek értelmében az egész kartell ügy nem a pénzügyminiszterium hatáskörébe tartozik, hanem a keresk. miniszter

alá, aki aztán a parlamentben is felelős volna a kartell tanács határozatairól.

Az állategészségügy államosítása. A földm. miniszterium fokozatosan akarja keresztül vinni az állategészségügy államosítását s ezt a munkát a sertésvesz óta teljesen elhanyagolt sertésiparokkal kezdi meg. — Értesülésünk szerint ugyanis a miniszterium jelenleg tárgyalásokat folytat a Sopron városában és Barcstelepen fennálló sertésiparok telepeivel a végbél, hogy ez a két telepárami kezelés alá kerüljön. A kormány e tárgyalások esetén hajlandó volna nagyobb összeget, esetleg egy millió forintot áldozni a tönkrejutott telepek teljes újjáépítésére, modern berendezésére és szervezésére. Minthogy a kőbányai és győri sertésiparok már eddig is állami ellenőrzés alatt állottak, a soproni és a barcsi telepek megváltása esetén az állami felügyelet kiterjed mindazokra a piacokra, melyek közvetlenül ekszportálnak magyar sertéseket s így akkor a külfölddel szemben igényelhetjük majd azt, hogy a budapestin kívül a győri, soproni és barcsi telepek is ne csupán Ausztriába, hanem a többi külföldi fogyasztópiacokra is közvetlenül szállíthassak az állatokat. A Budapesten innenfevő sertésiparok ekszport vonala amugy is Budapesten át vezet s így ezekre nézve tovább is fennmaradhat Kőbánya közvetítő-szerepe.

Madártávlattól.

Irta: Gondy Károly.

Hogy tekintélyes urnak nem születtem, legjobb bizonyossága, hogy először: a nagy templomi torony gombjából kimaradtam, sem a zsidótemplom fenekére nem kerültem; másodsor a szép új templom felavatási ünnepélyéről is oly távol maradtam: nem voltam hivatalos, mert nem vagyok hivatalnok.

Nem sok hizza volt, hogy a gomb üregebe nem kerültem.

Mily könnyű is lett volna a »Debreczen« hasábjain oda bejutni!... egy cikkem épen a megelőző számban jelent meg. — Ugy érzem regtől, hogy az utókornak eveszttem, nem lesz miért engem emlegetni... születtem, meghaltam es punctum.

A zsidó templomban pedig szerettem volna meghallgatni az éneket; a gyermek hangok túlvilági harmonijában gyönyörködni!

A harmink szobából ezalatt áthallatszott a Stipkovic Lenczi érczes bari-tonja, a mint Berzi halk kísérte mellett enekelt:

— Az a kis lány pedig akkor hervadásnak indul Engemet meg majd kifognak a széles Tiszából.

Az a kis lány pedig ezalatt lázas mohósággal sepett bé egy óriási czukasszát, a melyben nem sokkal tevesebb volt, mint ezer forint. Es egyelőre esze ágában sem volt hervadásnak indulni.

Tokicsán le nem vette a szemét az Ella felhevült arzaról, a melyet a játék izgalma megfosztott minden néies bajától.

Hallatlan szerencsével játszott. Egész halmoz bankó volt már előtte. Ejfel rég elmult. Anyja háromszor is beszélt hozzá, hogy hagyjon fel a kartyazással. Akar csak a süket fainak beszélt volna.

Pokané utóljára is megrestelte az örökös szülőgátást és titokban kezdett integetni a leányának.

Csak ez kellett a szuper gentry lánynak. Az egész társaság füle hátatára neki esett az anyjának.

— Nekem hiába integetsz. En ugy sem megyek. Külömben most, a mikor ennyi rengeteg penzt összenyertem, oem is mehetnek. Mond, es marad nyugodtan.

Pokané dühös volt. S minthogy Ella még hajnali két óraker is változatlan szerencsével játszott, edes anyja kénytelen volt nélküle hazamenni. Előbb azonban ra bizta a lányt Beladokicsnéra.

Gyermekkoromba egész extázba hozott az alt és sopran ily anygali vegyülete; lehet, hogy gyermek szívem s jobban vonzott a gyermekhez...

Mily boldog is az a kor, melyben még nem tudunk különbözteni!...

Azóta sokat változtam... de szívem talan a régi? — Dehogyan az!... mélyebben érez, tenger mélyen és ez az oka, hogy sokszor érzem felette a hullámok vesztes csapdóságát!... és meg is a dal a győztes, a dal az, mely nyugalomra altatja kishitűséget. A bölcső dal végig kísér életünkön.

Hej! de mit is aggódok? Most is, mint akárhányszor tul teszem magam az ily aggályokon; megnyergelem lusta pegazu-om és szállok fűtörészve egyenesen fel mint a pacsrta az egbe és innen a felbök egyik sötét tornya mege meghuzódva guszálom a világot. Oly boldognak érzem magam itt... bár ne kelene innen többé leszállanom!...

Pegazusom oly távol a földtől is megérzi a drágaságot; csak ugy prűszköl, én meg alig birom igazgatni a zabotát, ha innen a madár tavlatból a mezon zabot lát.

Hát végre állat, ha mindjárt felhőn áll, rendetlenkedik a szűsségben, strájkol, nem engedi magát soká lová tenni... van benne némi emberi virtus. Ilyenkor szememre veti, hogy ha ő nem volna, ki vinné fel ide a magasba; ki kél Zeus ellen a miért neki szárnyat adott és így nem versenyezhet a helyhatatlan »Kincsem« sarjával, Tokiival, mely sok zabravallót keres odalent a többi loval.

No most csendesen édes lovam, eleg legyen a henczegesedből; en is hadd tekintsek itt körül, innen a madártávlattól, ha már a b o n b o n o k k a l töltött templom gombján jóval tuljárunk.

Csivi, csivi! — Igaz a fecskék elmennek épen szept. 8-án, — Szent Mária kisasszony születése napján.

Szegényeknek nincsen állandó hazájuk: örökös dualizmusban foly le életük... egy anyának két nemzéb li fia vannak. De azért nem kozmopoliták és mily okosan választották e napot. Haiból mint a magyar hadsereg a szent vedasszony matrimoniuma mellett indulnak második hazájukba tért foglalni.

A kényes fényes kelet felé veszi útját; keletre a minden vallások keletére. — Egy évés türelme-séget nem tanulnak tőlük?... Ilyenkor sürögnek, forognak, csapatostul, mint

— Az Istenért! Réza, vigyazz rá, nehogy valami bolondot csináljon itt nekem. Rád jobban hallgat.

— Csak bízd rám, kedvesem. S azzal kisietett a konyhába, hogy utánna nézzen a hetedik főzet feketekávénak.

Oda bent meg ezalatt, Stipkovic Lenczi szerelmi banatában annyira összebaratkozott a cigánynyal, hogy még a nagy böggövel is bradert ivott.

Másnap Ella még az igazak álmát aludta, a puha parnak között, a mikor anyja, egy kis csomaggal kezében, megállt az agya előtt.

— Kelj már föl. Hiszen mindjárt dél lesz. Tokicsán küldött neked valamit. Itt van.

Ella álmosan ült föl agyában.

— Muta-d Ja, igen. Biztosan a hozományomat küldte vissza.

Pokané nagyott nézett.

— Mit beszelsz te itt össze-vissza? Ella ez alatt fölbontotta a csomagot.

— Persze. Az éjszaka elnyerte tőlem ferbln, a 6.000 forintot. Most meg vissza küldte. Hajnal fele átkozott pechem volt. Egyetlen kasszát se tudtam behuzni.

Es ezt mind olyan irigylésre méltó nyugafommat adta elő, mintha egy üres rizsposz skatulyáról lett volna szó.

Anyja nem tudott almkodásában hová lenni.

Ekkor, a boritekből egy sima arany kárika hullott ki a paplanra.

Stipkovic Lenczi, a ki az Ella eljegyzése ó a, a szerelmi banat érdekes stádiumában leledzett s nagy baratságot kötött a cigánynyal, joforman be volt mar alutva, a mikor Pokékat udvözölte. Melatous arezk fejezéssel hajolt meg a leány előtt, az meg mosolyogva nyulotta kezét feléje.

— Nézze csak, Stipkovic. Nem okvetlenül szak-éges am az, hogy maga ilyen ket-segbeesjtő-n szentimentális képeket vágjon itt nekem, mintha mindenaron el akar na hitetni velem, hogy eleped az utánam való szerelmi banatában.

— Csak gnyulodjék. Es az ifju sarkon fordult és visszament tarsasagához, hogy a Duka Berzi hegedűjebe diktálja be az ő szívenek mélyseges keservét.

Ella pedig, miután sebtében evett valamit (tizen is ugraltak körülötte, hogy szolgáljanak neki), leült a ferbizokhöz hatodiknak. Hiaba zsörtölt erte az édes anyja. Tokicsán egyidőig kibizelt neki, aztán, hogy a kis doktor kidólt a sorból, ő is leült a helyére.

Ella egészen atengedte magát a ferblzés izgalmas gyönyöreinek. Már kezdetben is elég magasban ment a játék mikor pedig a hazárd Novakovic út oda közékük, a Beladokicsné helyére, a kit hazasszonyi teendői elszólitottak a kartyasztal mellől, akkor aztán csak ugy suhogtak a szaszok az asztal fölött.

— Ez a karta Kostal tiz forintot. Megeri?

— Persze. Az enyém husz forint. Es Ella vigad dobálózott a bankokkal.

az ellenség megszállják a távsodronyokat; innen küldik a hiruondok.

Csivi, csivi, csivi!! . . . Egy fecske pár ugyancsak közel a szemüvegem előtt surran el, mintha figyelmeztetni akarna valami fekete pontra az ország uton.

Ah! mily szomorú látvány innen a magasból az a sok ut! . . . a felgyült uti adóm jut eszembe! — Édes Pegazusom, hiszen te legjobban tudod, hogy mi nem igen kopatjuk a makadámot! Vajjon, ha rendben lesznek az utak fizetünk-e érte tovább is? — fizetünk bizony, mert az adónak ezer meg ezer az utja.

Csivi! Igen, mi az, ki az a kettős pont amott?

Most, hogy oda fordítom figyelmem, látom, hogy az már több kettőnél. Ugyanis Dr. Wolafka a kocsijából kihajolva beszélget egy öreg urral és nemsokára meleg kézsorítással elválnak.

Addig míg az élemedett botra támaszkodó Talmudur az első kilométernél a N. város utcára bekanyarodik, az alatt a fürge püspök már Pircs alatt egy rózsafüzérekkel díszített fényes kapu elperdült.

Ugy látom, a Janus ünnepe kiki a maga útján és béke arca után indult. Arcz, harc, sarcz! . . . az ellentétek csak érülközni szoktak.

Csivi — csivi! Jaj majd beverik a szemüvegemet! pedig nem vagyok ellenségök. — Szárnycsapkodással felfelé intenek, hogy az udvarokra is beláthassak. Most már többet is látok . . . de mit látok?! . . . A Miklós utca sarkán két ur majd nem hajba kapott. Turay Farkas kapacitálja a Palesztinába haladó pártit: hogy ó bizonygy tapodtat sem moczczan a házából; védi a házját az utolsó csepp vérig. Hát azért építettük az új templomot, azért közvetíttem a sok földet. azért ajándékoztam a szép serleget, hogy azt mint mások élvezék?! — Nix Deutsch . . . De egyúttal szentül megígéri, hogy ó maga erejéből kíséri a lengyel zsidókat, kik csak rontani jönnek a gesefleket egy pár mandula nyereségért.

Ha! egy botránys lövés visszhangja zavarja itt a csendet az Olymp közelében . . . talán csak nem néked volt a lövés szánya hú Pegazusom? . . . hosszú szárnyadat irigylük . . . Bizonyos mint 4 szer 4: 16., hogy löttek. Valljon nem a miniszter puskája sült

— No nézd már! szólt Ella. A bolond a jeggyűrűt is visszaküldte.

S miután mindent lerakott az éjjeli szekrényre, ismét léfeküdt és befordult a fal felé.

— De most már hagyjatok aludni.

Pókánának forogni kezdett az egész szoba. Ugy állt ott, mint az a bizonyos bibliai asszony, a ki egy végzetes pillanatban sóbálvánnyá változott, nem tudom hany évvel Krisztus születése előtt.

Mikor Pókáné legközelebb Beladokicsnéval találkozott az utcán, csak annyit mondott neki:

— Na te ugyan jól vigyáztál a leányomra!

Az Ella reputációja érdekében tartozom kijelenteni, hogy ó két ízben is visszaküldte a pénzt Tokicsánnak. Biztosra vette tudniillik, hogy ez a szuper-pentry sakkhuzás végre is imponálni fog az örménynek. »Meglátod ismét kölének fog állani« biztatgatta nevetve az anyját. Am Tokicsán mind a kétszer ismét szó nélkül visszaküldte a pénzt.

Utóljára is Pókáné kapta a kezéhez s elhelyezte — saját nevere — a takarékpénztárban. A jó asszony ugyanakkor fölfogadta azt is, hogy ha Ella megint menyasszony találna lenni (a Stipkovits fiut ugrasztotta tudniillik a válság kitörése óta), más-dszor nem adja kezébe a hozományát.

el véletlenül? Igen; de csak vaktöltés volt 16 § os fojtással . . . Ugyan meddig puffogatnak a hályogos stréberek blindre a levegőbe?!

Hahaha! . . . a gondolatot ezélba venni, micsoda egy örült gondolat!

Csivi . . . csivi! de még kár . . . kár is vegyül az ideges figyelmeztetőbe, Pegazusom kegyetlenül csapkod a farkával, mintha csak kolumbácsi legyek megszállottak volna, prűszköl, nyerit irgalmatlanul. Hiába simitom a vén simli vállát, csak nem túrtózteti magát, Tartok tőle, hogy levelet a felleg-uyeregből és én a Bika tetőre potyanok, mint hét évvel ezelőtt egy h-res léghajóval történt.

De nem is volt hiába e nagy zaj, nem hiába a közeledő varjuserék károgása, nem hiába jámbor lovam toporzékolása . . . mit látnak szemém? . . .

Lengyel Imre a Bika szabadelvűség samber szepáreből egyenesen hazarohanva az udvaron fel és alá méri lépteit, mintha kételkedne szélessége és hosszában. Nem hiszen szeméinek, szájanak, hogy oly borzasztókat olvasott a zsidóság végelhatározásáról. Fráter szelleme is ott kovályog és ha jól látom kavicsok is hullanak körülötte.

Imre, Imre, Imre! Így sohajt a tulvilági szellő, mely megcsapja piros arcját és vele megjelen a polgármester is.

Lengyel egyszer csak elhalványodva löcözára ereszkedik mint a sárgás esős felhő és sötét tekintetével villámokat szór. Gesztikulása közben elejti Rónay (nem Jácint) ciklét, tépi haját, végre megszólal:

— Ah végünk van! . . . a zsidóság elhagyja az országot az országot az utolsó szálig (Száli) Palesztinába költözik! — Viszi magával az urnát, a kaszát, kiből miből teljék a pénz? Pakolhatunk mi is Mezopotaniába. . .

Romba dől a nagy épület . . . oda a p e n g ó dicsőség, a pezsgő parlament . . .

Ha! lángostort fonok . . . a nagy földbe mély lyukat fűzök; egy skatulya Seidlitz port hintek bele . . . velem együtt hadd menje a — égbe . . . haha! az nem lehet! . . . még ma Reichmannal beszéltem . . . le harapom az orrát . . . de nem teszem, inkább én is fel-veszem a thorát . . . Palesztinában közösen alapítunk új Magyarországot.

Hahaha! . . . Hol a lángostor? hadd suhantsak egyet a böszörményiek hátán, hogy úgy kacintsanak oly csalán . . . Jól vigyázzatok még mielőtt a végén kacagtok . . . tán bizony örültek, hogy e l ó b b eljött a Messiások?!

Segítséget! . . . lovat . . . lovat egy királyságot! . . .

Ugy-e most kéne az egyszer az égi szárnyas hnszárlovam? — Nem adom rajta a függetlenséget még egy kapituláción hadd szolgáljam.

TARKA-ÉLET.

Hermina.

Oh drága Herminácska,
Bübajos berrí lány,
Parányi lábodon mint
Fenylett a lakktopán!
Hajad sugáros éjje,
Szemed tűz-mámora,
Arczodnak rózsapírja,
Fogacska gyöngysora . . .

Oh drága Herminácska,
Egy hosszú délelőtt,
Ott udvaroltam a két
Kis lakktopán előtt.
S mi lön a bérem? H a, ha . . .
Még most is nevetek .
Azt kerdezéd: barátom
Hozzad mért oly h ideg?

Sebestyén diák.

A boldogtalanok.

Névnap, egy kedves szomorú kis leányka névnapja van ma. . . . Eszembe jut szegénykének szomorú története és a jó barát, a szeren-

csétlen ifju vége, ki e szerelem tárgya volt s oka, hogy egy szép, de szomorú apáczával több van ma a kolo-torban.

Hallgassatok meg, me g p r ó b á l o m elmondani.

. . . A lenyugó nap bucsu sugarai be-aranyozzák a legény szoba ódon butorait, a rózsás, aranyos sugarak reá esnek az ágyban fekvő ifju arczára. A rajongó tekintetű ifju arca mintha átválna szellemülve, tulvilági fényben ragyog. A sapatd arcz elsorvadva a bubánattól, a fájdalom mérhetetlen kifejezésével nyugszik a párnákon s a szemek láztól csillogón fejezik ki a szenvedést és e gondolatot: meddig még én lstenem?

Révedezve tekint körül a szobában s keresi vagyó tekintete a hűtelet, az ideált, de az nem tér vissza, nem nyújt vigaszt, enyhülést soha. Felül ágyában s gondolkozik, megrohanják a gondolatok száza, mind, mind csak nála, ott messze Erdélyben kalandoznak, annál, ki nem akar saját szívére hallgatni s ki bár e fájdalom okozója, áldatik általa.

Emlékezik . . . a mult emlékei, a mult boldogságai tűnnek fel szeméi előtt s átélvezi a mult minden gyönyörét is újra, hogy sohajta tapasztalja a sívár, a boldogtalan jelent. Megrohanja újra a nagy fájdalom, ugy szeretne sirni, zokogni s jajszaival hívni azt, ki oly messze, messze van s ki oly könyörtelen . . .

Homloka veriték cseppektől van borítva, lázban égve beszél az ideálnak, suttog halkán, szerelmesen, néha kaczag, hogy aztán annál jobban zokogjon. Szemei a láztól csillogva, ajka a leggyönyörűbb szavak özönét rebezi, kezeivel tüzzel kíséri kifejező beszédét, deklamál, szaval. S a másik perczbe fekszik párnáin, hörög s ajakán egy piros folt, egy vércsepp jelenik meg s homlokán a veriték jéghideg.

A szoba egy sötét zugából nézi a sziv betegének vergődését a kis Ilonka. Szép, angyali jószágú kék szeméi könnyel telvék, nyulánk, karcu termete megőrök a nagy fájdalomtól s reá borul a lázas beteg ágyára, siratja őt és az ó nagy fájdalmait. A láztól elalélva fekvő beteg panasz szava téríti magához szegénykét s igyekszik az utolsó perczek fájdalmát odaadó apolásával enyhíteni.

Letörli a veritékes homlokot s kis hűs kezeival enyhíti a homlok lázasságát s az ajakon pirosló vérfoltra kis kendőjét borítja és letörli azt is.

A gyengéd bánásmód enyhíti a beteg fájdalmait s a jótékony angyal közellete s ápolása csillapítolag hat az alig pihető kebelre s mintha a láz csökkenne s a beteg jótékony álomba merülne.

A kis Ilon szép szeméi a beteg lázas arczán révedeznek, arca a rajongás, a szeretet kifejezésétől sugárzik, hogy elboruljon a komor gondolatok sulya alatt.

Mintegy fél éve, hogy hozzájuk költözött az ábrándos ifju. Csendes, egyszerű magaviseletével ugy az ó, mint jó öreg anyja szeretetét rövid pillanatok alatt megnyerte. Szomorú volt mindig, szótlan, nem szerette a hiváság dolgokat, csak a kis sötét szobában ábrándozott egy gyönyörű nő arczképe felett. És ó, Ilon, a vidám, a kedves kis leányka ugy megszerette azt a mindig bus és ábrándos embert, hogy szivesen feláldozta volna életét, hogy szegényt boldogan láthassa s ha ez lehetséges volna, e szomorú ajkak mosolyra nyiljanak.

Az ifju beteg, nehéz beteg lett, leverte szegényt a bu, a sorvasztó bánat s perczéi megvannak számlálva, a nyugó alkony magával fogja vinni e szép lelket s a megtört sziv és test végre nyugtot fog lelmi. És Ilon erre a fájó vátsára, az utolsó bucsura gondolva könnyezik, midőn felnyilnak a lecsukott szempillák s a néma ajkak beszélni kezdenek. Ilonka! Érzem a véspercz közeledtét s érzem, látom, hogy ó hideg szívében mégis szeretett engem . . . elfog jönni temetésemre. Mondja meg neki, hogy az ó nevével ajkimon megyek a tu világra s áldom őt . . .

És magát Ilon áldja meg jószágát a mindenható. Legyen boldog és emlékezzen arra az ábrándos, boldogtalan ifjura, ki csak

busongani és szeretni, odaadón szeretni tudott...

Kinyújtá kezét s megfogta vele Ilon kis kezét, megcsókolta azt s aztán visszahanyatlott — kiszenvedett...

Ő már boldog s a kis Ilon a másik boldogtalan, zokogva borul reá — s imádkozik...

Anti bácsi.

Hajdúvármegye a mult hóban.

A közigazgatási bizottság ülése.
— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, szept. 14.

Tegnap délelőtt 9 orakor Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága R á s ó Gyula kir. tan. alispán elnökle alatt ülést tartott, amelyen a rendes jelentés keretében elbucszott a megyétől E ö t v ö s Kajos kir. tanfelügyelő, kinek a megye területén a tanügy fejlesztése körül szerzett érdemeit P a d r a h Sándor hajdúszoboszlói közjegyző fejtegette ki szép szavakkal s indítványára a bizottság a megye kulturális életében tevékeny és hasznos részt vevő bucsuzó tanfelügyelőnek jegyzőkönyvileg mond elismerést és köszönetet. Az ülés lefolyásáról különben tudósítónk a következőket írja.

Alispáni jelentés.

Az ülés megnyitása után W e s z p e r é m y Zoltán főjegyző felolvassa az alispán jelentését s elsősorban a közbiztonsági viszonyokról számol be az alispán, azokat kielégítőnek mondván. Azután a hasznos háziállatok egészségi állapotával foglalkozik s sajnálattal konstataja a sertésvész folytonos terjedését. E kör H.-Szoboszló város, továbbá T.é.ellen, Csege és Nádudvar községekben ujjalag járványserüleg lépett fel, a miért az illető községeket zár alá kellett helyezni. Ezenkívül a száj és körömfájás is előfordult a H.-nánási közlegelőn. Hadhazor két lépene megbetegedés mutatkozott, hatósági övintezkedések mindonütt idejében megtették.

Végül a fegyelmi ügyekre tér át a jelentés.

Közegészségügy.

Azután dr. Losonczy Almos megyei főorvos terjeszti elő kimerítő jelentését a vármegye mult havi egészségi állapotáról.

A közegészségi állapot általában véve sokkal kedvezőtlenebb, mint július hónapban volt: magasabb halálozási százalék, csekélyebb szaporulat és jelentékeny számú változás és heveny megbetegedés.

A fertőző betegségek közül a roncsló toroklobra, a gyermekkorok e legveszedelmesebbikére nézve még a legkedvezőbb az állapot. Mindössze tíz megbetegedési eset fordult elő, ezek is aránylag enyhe befolyással. Roszabát mondhatni a vörhenyt illetőleg, a mely Egyek H. Bőszörmény, H. Szoboszló B. Ujváros és Józsa községekben lépett fel s 39 megbetegedés közül 11 esetben halálos lefolyást eredményezett. Kanyaró mindössze három enyhe lefolyásu esetben mutatkozott, a mely Nádudvar és P. Ladány községekben lépett fel szorvanyosan. C h o l e r a n g s t r a s is fordult elő Püspök Ladányon, hova a főszolgabíró távirati jelentésének vétele után a főorvos a szükséges övintezkedések megtétele végett haladéktalanul a helyszínrre küldetett. A megbetegedett G. Nagy János földmives gyógykezelés alá vétetétvén felgyógyult s jelenleg már teljesen egészséges. Szamarhurut H. Nánás B. Ujváros és Egyekén szinte csak szorvanyos alakban mutatkozott.

Nagy azonban a véletlen baleset okozta elhaláloszások száma: H. Szoboszlón egy nő a véletlenül elsült fegyver fegyver által agyonvetett: egy gyermek megegett egy a vízbe fullt. Egyeken egy 4 éves gyermek az égő házba beleveszett, Nádudvaron egy szekér ölt meg egy másfél éves fiúcskát, Kabán egy 5 éves fiú a pálinkamérgezés folytán halt meg.

Földesen egy 7 éves leány fürdés közben a vízbe fullt, egy férfi pedig esés folytán kapott agryázkódásban pusztult el. Öngyilkosság öt esetben jutott a rendőrség tudomására.

A kir. tanfelügyelő bucsuja.

Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő utolsó jelentését tevének meg a megyei közigazgatási bizottságnak, a következő lendületes jelentésben bucsuzott el attól:

Midőn tisztelettel bejelentem, hogy vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur ó nagyméltóságának f. é. 51121 magas rendletével Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye tankerületébe áthelyezést nyertem, ezen ülésben, melynek utolsó van szerencsem tagja lenni, alkalmat veszek hálás köszönetet nyilvánítani a tek. közigazgatási bizottságnak nagybecsű támogatásáért, amely sokszor nehéz külső körülményekkel, előadó javaslataimat megvalósította és főleg az iskolázás alapfeltételeit, a pontos összeírást és szorgos feljártatást a tankerületben működésem 5 1/2 éve alatt teljes sikerrel keresztülvitte.

Nem a tek. közg. bizottság buzgamán mult, hogy az iskoláknak éppen a jó összerással és szigorubb feljártatással köztudomásra jött elégtelenségénem nem tudott egyidejűleg segíteni. De minden illetékes batósági rendelkezés megtörtént arra, hogy a már jogerős határozatoknak rövid időn fogantatásával és a magyar kormány által följárított államsegélyek igénybe vételével az iskolák kellő számszaporítatván, tankerületünk e tekintetben is kiállja a versenyt bármelyik törvényhatóság területével. — A minthogy nemcsak megközelítette, de felül is multa megyénk a legtöbb tankerületek alapvető és betelítő intézményének a kisdudóvási intézeteknek, meg a gazdasági ismétlő iskoláknak szervezésével. — Főként az ntőbbiak a feetartó községek által is oly meleg érdeklődéssel karoltattak fel és a külön szaktanítói állások szervezésével oly helyes megoldáshoz jutottak, hogy működésük sikere elé teljes bizodalommal tekinthetünk.

Csak egy a hátrány! saját tudósítónk nem nyertek még szaktanfolyamra külön kiképesítést a gazdasági ismétlő iskolai szakoktatásra. Pedig itt volna a pallagi és még köze ebb: a debreczeni szakiskola, mely utóbbinak igazgatója készséggel ajánkozott is szaktanfolyam szervezésére, de ez irányban megbízatásért tett fölterjesztésem nem vezetett eredményre.

A tek. közg. bizottság hivatása lenne ily szaktanfolyam rendezése iránt újra megkeresni a nagym. földmívelési miniszteriumot.

Az alapneve és kisdudóvó intézeteinkben és a nepoktatás betelítőise ismétlő iskoláinkban teljesen az induktív módszer jó eszközeivel, természetes fejlesztési irányban működik népünk értelmi erkölcsi és ügyességi színvonalának emelésén: hogy epen a következő szerv. az elemi iskola nem volt még az egészséges nevelési oktatási rendszer keretébe illeszthető, a nepiskoláink fejlődésének legnagyobb akadály. Az administratio e téren keveset lendíthet, egyetlen eszköze kinálkozik: a kibontakozásnak és ez a tankerületi tanítótestületnek a munkássága. Azért miután e yetlen felsőbb nepoktatási intézetünk, a h. szoboszlói polgári iskola az államosítással biztos révbe jutott s így e téren nincs kívánni való, bucsuzó jelentésem utolsó kerelme, hogy a tankerületi tanítók Gönczy-egyesületét kegyeskedjek leghathatósabb felkarolásba venni.

Isten áldását kerem a tek. közg. bizottság további munkásságára és ismételten megköszönvén szerény tisztviselésem szerény támogatását, magamat a tek. közg. bizottság jó emlékezésébe mély tisztelettel ajánlom.

Eötvös Károly Lajos,

kir. tanfelügyelő.

Adóügy.

Egyenes adóban befizetett 125.309 frt 44 1/2 kr, hadmentességi díjban 660 frt 50 kr, bélyegjövédlem befolyt (Debreczen város fogyasztását is beleértve) 35487 frt 92 kr, jogilletkekben 10629 frt 34 kr, díjjövédékben 110 frt 18 kr, dohányjövédékben (a város fogyasztását is beleértve) 86454 frt 52 kr, háttárvámjövédékben az egész vámkörzet területére 3585 frt 44 kr, fogyasztási és italadóban 16550 frt 05 krajczár.

Távirat.

Helpy Ignác meghalt.

Budapest, szept. 14. (A Debr. ered. táv.) Helpy Ignác tegnap éjjel meghalt. Haláláról híre óriási részvételt keltett s az országháza és a függetlenségi párt helyiségére kitűzték a gyászlobogót.

Helpy Ignác szül. Szamosújvárott 1830-ban márczius 15-én szegény zsidó szülöktől a kik korán elhaltak s gyermeküket mint vagyonatlan árva hagyta hátra annyira, hogy tizenéves korától kezdve maga kenytelen volt magát fenntartani s tanítóskodott az alföld több nagyobb városában, de nem mondott le azon szándékáról, hogy befejezi tanulmányait. Tizenhat éves korában Pestre került a hol irogatni is kezdett, midőn a 48 márcziusi napok óta a csata térére szállították, lement a Verba szizitáborba és onnét felkerülvé Kossuth irodájában nyert a honvédelmi bizottságnál alkalmazást. Az irodában a külföldi művelt nyelvekben való kiváló jártassága folytán igen nagy hasznát vettek. Kossuth tal együtt volt Debreczenben hol tollával szolgálta a szabadság ügyét egy hazafias cikét az oroszok ellen Csányi László, mint proclamatiót függesztette ki Aradon. A világi gósi fegyverletétel után Erdélyben bujdosott, de meg kellett jelennie a kolozvári «Purgations gericht» előtt, amely megengedte neki, hogy előbb Pesten, aztán Bécsben végre Pádovában folytathassa tanulmányait. Ezen időben egy kis világtörténeti átnézetet írt Világtörténet zsebben cím alatt 1854-ben Pádovában a bölcsészeti doktora lett s kifizetésték Mantóvába. Itt írta «Mindenféle semmi czi mü beszégyűjteményét» mely 1860-ig két kiadást ért. — 1859-ben az olasz-osztrák háboru alatt öszekötötésbe lépett az emigrációval. Mikor ez kitűdött 10 óra alatt el kellett hagynia a várost s távozása a hazafias olasz lakosság élénk tüntetés közt történt. — Helpy Milanóba ment ahol nyomdát szerzett es Alleanza cím alatt lapot indított, melyben egész 1868-ig nagy buzgósággal szolgált a magyar-velencei római es lengyel emigráció ügyét. S ez időtől kezdődik szorosabb öszekötötés és benső viszonya Kossuth tal, amely a magyar nép szívében a Kossuth palatinusa megtisztelő címmel van megörökítve 67 után sem tért haza, hanem megszünt régi lapja helyett 1869-ben, a Magyar magyar cím alatt újat indított, e melyben hevesen támadta kiegyezést. Ezután nyomdáját eladta es Angliába utazott a honnan 70-ben tért vissza s maga Kossuth adta tudtára, hogy a Baranya szent lőrinczi választó kerület Kossuth Ferencz helyére képviselőnek választotta, akkor aztán haza jött. Eleinte külföldi es közjogi később, mint a pénzügyi bizottság tagja egész utolsó betegséig közgazdasági es péozügyi kérdésekkel foglalkozott a képviselő hazban 1871—72 a Magyar Ujságot szerkesztette es Simonyi Ernővel együtt leginkább ő vezette a függetlenségi pártot, bár névszerint, soha sem volt párt vezér. Öszekötötés Kossuth tal hazajövetele után is feuatartotta s a nagy hazafi üzenő leveleit leginkább ő hozza intézte. 1878-ban Debreczenben választotta képviselőjévé. 1881-ben azonban megbukott es a szentgothardi kerület küldte a hazba. 1884-ben Székely-Keresztur, 1887 óta maig pedig Szegvárt képviselte. A függetlenségi párt belső viszáljai között mindég a bekétség kevéste s legutóbb, a Just—Kossuth párt hoz csatlakozott Midőn Kossuthnak anyagi gondokkal kellett küzdenie, ő birta rá iratni kiadására s ezeket ő rendezte sajtó alá. E nagy munka folytatása közben érte a tavasszal végzetes betegsége, mely most halálát okozta. Tagja volt a Petőfi társaságnak, mely az 1894. jan. 28 iki nagygyűlésen Költészet a politikában es a politikai költészet cz. értekezésével foglalta el székét.

Ujdonságok.

*** A jövő évi költségvetés.** Tegnap d. u. zártajók megett rendkívüli tanácsülés volt, melynek — mint értesülünk — a jövő évi költségvetés előkészítése volt a tárgya. Mivel az ügy még az előkészítésnek igen korai stádiumában van, az erre vonatkozólag felmerült hírek merő kombinácziók alapulnak, a mely kombináczióknak a tények hogy mennyiben fognak igazat adni, arra nehéz volna már ma biztos választ adni, mi tehát azt meg sem kíséreljük.

*** Perczelkorszak Debreczenben.** Mindket kormánypartit nap nekünk ront tegnap ily című cikkünkért. Az olvasótól előre is bocsánatot kérve, válaszunkat ezekben adjuk meg: Azt állítja a D. H., hogy mi haragszunk s pedig ok nélkül, erre nézve csak a másik kormánypartit lap, a félévvel ezelő D. E. válaszára utalunk, amely beismeri, hogy legfeljebb a célzatát lehet védeni az intézkedésnek, de magát az intézkedést, mely elhibázott és elhamarkodott volt: nem. Ami pedig az élelmeséget illeti, elmondtuk már szombaton, hogy a dolgot mi is tudtuk, azt pedig csak eliheti mindenki, hogy a felhívás szövegét ismertük, hanem — mint azt a D. E. is helyes eljárásnak jelzi — nem tettük meg azt a szivességet a szociálistáknak, hogy mi is kiadtuk volna, a D. H. nagyban magyarázza nekünk, hogy kinek mi szerepe volt a dologban s hogy a főkapitány helyesen járt el, mert a törvény értelmében a napirend az engedélyezés előtt ki nem bocsátható. Tudjuk, hogy így van s ezért a főkapitányságnak joga lett volna a szociálistákat sajtóperbe fogatni, de a per előtt a plakátot a tiltatni semmi esetre, a hatalmi erőszakosság, a törvenytiprás, megaláztatás tehát csakugyan fennállt ezt a D. H. legjobban tudja s bizonyítja maga is, mikor neveltségessé akarja tenni a vizsgálóbíróhoz intézett kérdésünket, mert elköszáshoz az ő végzése szükséges. Ennyit a lényegre. Van meg egy megjegyzésünk s ez már a D. E. válaszához is szól s arra vonatkozik, hogy tudósítónk jelentésében nagy titokban tárgyaltak az esetet, amelyet mindketten részint gúnyonak, részint kétségbe vonnak. Pedig úgy volt Persze nem homi jónyvi tárgyalást, hanem beszélgetést, illetve sugdosást és futkározást kell e szó alatt érteni, amint hogy a polgármesteri titkári hivatalban ez másként nem is lehetséges, ez pedig mindkét választólaptárunk szerint megtörtént. Hogy tehát »nagy titokban« folyt le, ez bizonyítja, ami pedig a tudósítónk által történt felületesünetet illeti, biztosíthatjuk lapársunkat, hogy a mi tudósítónk értesülései mindig alaposak s az efféle kifejezések ellen tiltakozni kötelességünk s azokat teljes mértékben visszautasítjuk. Hiába tehát a nagy apparatus, ezt a szerencsét f. herre mosni kettlen sem tudják. A mi végül a személyes részét illeti a dolognak, tartozunk olvasóink jóízűségének azzal, hogy azokra ne reflektáljunk.

*** Steinfeld Mihály hagyatéka.** Az elhunyt Steinfeld Mihály hagyatékának inventálása vasárnap volt. A leltár szerint az összes vagyon vagy 1,500,000 frtra rug. A teher 1,000,000 frtot tesz ki, beleértve a hitves hozományát és a gyermekek biztosítását.

*** A képviselő választók névjegyzéke.** A jövő évi képviselőválasztók ideiglenes névjegyzéke ellen beadott felszólalásokat a központi választmány holnapi ülésében fogja felülbírálni s az ekként kiigazított névjegyzék holnapról számított 10 napon át Roncsik Lajos tanácsnoknak, a központi választmány jegyzőjének hivatalos helyiségeiben (a városháza épületének keleti részén) közszemlére lesznek kitéve, amely idő alatt azok szabadon megtekinthetők s az esetleges felszólalások a kuriához beadhatóak. A központi választmány különben holnapi üléséből hírdetményt is fog erre vonatkozólag kibocsátani.

*** Az új kath. autonómia választás ügyében a debreczeni szavazatszedő bizottság a következő felhívást teszi közzé:** A kath. autonómia debreczeni választó polgárokat az alulírott bizottság értesíti, hogy a kerület megválasztott világi képviselője, gróf Bathy-

ány József elhalálozván a központi bizottság új választást rendelt el, melynek határidejéül folyó hó 19-ike tűzött ki. A választás a »Theresiamme« földszinti épületében a fent kitett napon d. e. 9—12-ig és d. u. 3—6-ig fog megtartatni.

Mindazon választópolgárok, kik a szavazók összeírása alkalmával választó igazolványukat ki vették, azokat jelenleg is használhatják, a kik pedig az aug. 22-ikén történt választás alkalmával igazolványukat, már beadták, azoknak új igazolványt nem szükséges, mert ezek figyelembe vételével jogaikat újra gyakorolhatják. Debreczen, 1897. szept. 11. A bizottság nevében Dr. Wolf a Nándor v. püspök, praepost, kanonok, plebanus. Választási elnök.

*** A jog és pénzügyi bizottság ülése.** Ma délután 4 órakor a jog és pénzügyi bizottság ülést tart, az ülés tárgyai a következők lesznek. 1. A birtok határ jelzés tárgyában készített szabályrendelet javaslata. 2. A római katolikus egyház kérelme új tanterem építése tárgyában. 3. A kőntös kerüti hegyközség alakításának kérdése. 4. A kútya adó ügyében miniszteri leirat.

*** A katonai ellenőrzési szemle.** Az ideai ellenőrzési szemle mint értesülünk következő sorrendbe tartatnak meg a császári és kir. közös hadsereghez tartozó helybeli, mint az idegen illetőségű tartalékosok szemléje október 13, 14, 15 és 16-án, az utó szemle pedig október 29 és 30-án a Pavillon laktnyában lesz. A honvédség helybeli illetőségű tartalékosainak október 1 és 2-án az idegen illetőségűeknek október 3-án lesz az ellenőrzési szemléjük a Péterfi laktnyában. A népfelkeltőkné: október 25-én az 1863—64-évből, 27-én az 1862-ik, 28-án az 1861-ik 29-én az 1860 és 59-ik 30-án az 1858 és 31-én az 1856 és 57-ik évből ellenőrzési szemléje tartatnak meg.

*** Lelkészi értekezlet.** Az alsószabolcs hajduvidéki ev. ref. egyházmegye holnapi közgyűlését ma d. e. 9 órakor a vármegye-háza nagytermében Zsigmond Sándor alsószabolcs hajduvidéki ev. ref. egyh. esperes elnöke alatt tartott lelkészi értekezlet előzte meg, a melyen résztvettek az egyházmegyében lakó lelkészek majdnem valamennyien így: Bakoczi János bősörményi, Erőss Lajos paladányi Tóth Lajos tiszadobi, Jakucs Sándor szováti, Solész László szoboszlói, Borusz Lajos tiszai Szabó Lajos hadházi Benkő Lajos h. nánási Veress Géza nádudvari, Bertalan Gábor eszei Sücs Gábor dadi, Kiss Ferenc földesi, Mészáros János sápi. Nagy Lajos nagyfalu, Soltész Farkas tetéleni és a b. ujjvárosi (n. e. t.) ev. ref. lelkészek. Az értekezleten a holnapi gyűlésnek több tárgya felett folyt hosszsa vita. Így különösen a lelkészi feyelem kellett hosszabb vitát. — Elhatározták, hogy az egyházkerületi egyházi értekezlet tagjainak sorába külön-külön belepnek, de ez egyházmegye majd csak a szatmári gyűlés után határoz a belépés felett. Sokáig vitatkoztak Jakucs Sándor amaz indítványa felett, mely szerint a javasolta, hogy a Debreczeni Protestáns Lap és annak szerkesztőjéről fejezzen ki az értekezlet s majd az egyházmegye elismerését a budapesti protestáns lappal a belmissio ügyébe évek óta folytatott hitvitáért helyes irányt, elveit valja magának s e véget írjon át a többi egyházmegyéhez is. — Többen szölk az indítványhoz végre miután azt elfogadták ama módosítással, miszerint kifejezést adjanak sajnálatuknak a személyeskedések felett, a határozati javaslat újra szövegezésére bizottságot küldtek ki. — Az értekezletnek 1 órakor lett vége. D. u. az egyházm. tanügyi bizottság ülésezett a vármegye-házban. A holnapi egyházm. közgyűlésről lapunkban bő tudósítást közlünk.

*** A hírlapíró indítványa.** — Fehér Dezső a »Nagyvárad« szerkesztője igen életre való eszmé megvalósítására hívta fel a kereskedelmi miniszter figyelmét. Ő ugyanis a nagyobb vidéki városok forgalmának emelésére és azoknak ismertetésére Baedeker szerű könyvek kiadását hozza javaslatba. A könyvek

a városok nevezetességeit emlékeik és környük leírását tartalmazná s kéri a minisztert a terv megvalósítására. A kereskedelmi miniszter teljesen helyesli a városokhoz intézett leiratban a kitűnő eszmét, de mivel ennek megvalósítására tárczája keretén belül nem vállalkozhatik, felhívja és ajánlja a városok és a nagy közönség figyelmébe ezen indítványt s ha a közönség körében akadna aki ilyen utmutató kiadására vállalkoznék szívesen hatna oda és elrendelné, hogy ezen Baedeker szerű mű a máv. minden állomásán árulassék a magyar csomag kiviteli és szállítási vállalat által a lehető legkedvezőbb körülmények között.

*** Hazaérkezett bucsusok.** Tegnap este 7 órakor égő lámpások, szent képek és zászlók alatt vonult a lelkészi kar és a római katolikus hívők nagy serege a Máriapócsról jövő Wolf a Nándor v. püspök vezetésével levő bucsusok elé a Szt.-Anna utcán. A másfél napi gyaog uttól elfaradt bucsusok bevonultak a templomba, betöltve nemcsak a díszes templomot, de a Szt.-Anna utcát is. A vecsernye elmondása után jó késő oszlott szét a bucsusok faradt serege.

*** Az idén bevonuló ujonczok figyelmébe.** Az idén bevonuló helybeli illetőségű ujonczok behívó jgyei a katonai ügyosztálynál már készen vannak és ugyanott át is vehetők minden más formaszertű meghívás nélkül a hivatalos órák alatt.

*** Alkalom csinálja a tolvajt.** E régi példabeszéd nyer igazolást a mai rendőri jelentésből, mely szerint Schuller Ferenc téglagyári munkás azért lopott a tízenháromvárosban lakó Elber Lajostól egy pár cipőt, törölt ruhát 2 pár cipőt 1 fehér porköpenyt és egy réz mozsarat, mert arra az alkalom igen csábított. A nem üres kézzel távozó tolvajt azonban a cseléd Karácsonyi Julia észre vette utána ment és a asutnál elfogatta egy rendőrrel. Most ott hűsöl a rendőrségi börtönben a rossz alkalomból.

*** Kenyérelőállítás örlés nélkül.** A kenyérnek olyan való előállítása, hogy előbb megörönek az esetet, már régen foglalkoztatja a vegyészeket és élelmiszerkészítő technikusokat. A mi mindennapi kenyérünk tudvalevőleg az élet megörlése és a hüvelytő való megtisztítása miatti szitálás által elveszti tápláló alkatrészeinek javarészt, bár sikerült több olyan kenyeret előállítani, a melyeknek nyersanyagát többé kevésbé megóvták az emített proceszszusoknál Iy katonák u. n. komiszkenyere, a vesztfalai pumpernickel és a higiénikus szempontból annyira ajánlott és híressé lett Grahamkenyer. Az igaz, hogy ezek sokkal táplálóbbak mint a közhasználatban levő többi kenyér, de meg nem olyan ízletesek. Most arról értesítik az »Egyes« cz. lapot, hogy két külföldi feltalálónak sikerült egy olyan gépet készíteni, melylyel jövőre a pek-k a terményből kenyeret csuallatnak anélkül, hogy előbb megkellene örlni azt. Az egyik től aló párisi ember, a neve Dsgose Agoston, a másik brüsszeli s Avedyk Oktávnak hívják. Gépökre már patenst is kettek. A termény a géppel való kezelése után, mint kész kenyéreszt kerül ki belőle, csak meg kell sütni. Az új gép által előállított kenyér, a Berlinben vegbevitt szakértői ve yelemzés szerint nemcsak rendkívül ízletes, hanem két kiló belőle annyi tápanyaggal bír, mint egy kiló hus. Labadozó betegeknek és vegetáriánusoknak különösen megfizethetetlen. Az érett buzaszemek minden aromája megvan az így előállított kenyérben s a mellett, hogy annyira ízletes és tápláló előállítása is sokkal egyszerűbb és kevesebb költségbe kerül. A Berlinben megtartott vegyelemzés sz-riut 100 súlyrész teljesen száraz. Avedyk-fele kenyér 18.08 rész fehérnyét és 0.90 rész foszforsavat tartalmaz, míg a közönséges berlini kenyérnek 100 részében csak 8.88 rész fehérnye és 0.64 rész foszforsav van.

*** Pulszky Ferenc halála** alkalmából a vidéki hírlapírók országos szövetségének elnöksége a következő táviratot intézte Pulszky Ágost orsz. képviselőhöz:

Kegyeletes együttérzésünket küldjük a fájdalommal sújtott családnak, mikor mint legközelebbi osztályos viseli a nemzetet is mélyen érintő gyászt Pulszky Ferenczért, ki már félszázad előtt ott állott a magyar publicisták első sorában és félszázad után, a végső lehetőleg dicsőséggel forgatta a tollat a tudomány, a művelődés és a szabadelvűség érdemes szolgálatában.

A vidék hírlapírók orsz. szövetsége.

*** A vegyeskereskedők üzletkörének megszorítása** tárgyában a kassai keresk. kamarának a keresk. miniszterhez intézett felirata kérdésében most döntött a miniszter. Ime az érdekes leirat: „F. évi március 18-án 2893. sz. a kelt fölterjesztésére, melyben a kamara a vegyes kereskedők üzleti körének szorosabb meghatározását, illetőleg a hivatali elődeim által erre nézve konkrét esetek alkalmával kibocsátott elvi jelentőségű határozatok hatályon kívül helyezése mellett a vegyeskereskedők üzleti körének korlátozását kéri, értesitem a kamarát, hogy a fölterjesztésében a konkrét esetek körülményeinek ismertetése és közelebbi ja aslatétel nélkül, egész általánosságban fölvetett kérdés elvi kijelentés útján való elintézésre nem alkalmas, de egyébiránt és főleg az egyes kisebb helyeken lakó fogyasztó közönség érdekeire való tekintettel nem látom át annak gyakorlati észszerűségét, hogy a kereskedő vagy vegyeskereskedő üzleti körének terjedelme általános közigazgatási rendelkezésekkel a részletekbe menőleg szabályoztassék.”

*** Szeged a munkásoknak.** Ahol legnagyobb a veszedelem ott van legközelebb a segítség. Nemes határozatot hozott Szeged városa a minap, megadván az utat a vajdó munkáskérdés helyes megoldására. Akarhany vidéki városra mutathatnánk rá ez alkalommal, melyek nagy földbirtokaik mellett követhetnek Szeged példáját. És hiszünk is, hogy minden város igyekezni fog folytatni a megkezdett nagy munkát. Ugyanis Szeged város köztulajdonát képező mintegy 70 000 hold földből eddig 23000 hold pusztá volt, melyre a gazdák hajították ki jószágait. A város közgyűlése elhatározta, hogy e hóban mintegy kétezer holdat berbe adt és tíz holdas parcellákban. A szegényebb földmivelők így bérléthez jutnak. Arról is van szó, ami bizony igen okos dolog lenne, hogy a város ezen közbirtokából egy jó részt örök aron ad el a kisebb birtokokra osztják fel. Vajjon, amit Szeged immár megtett a munkásokért, — mikor teszi meg Debreczen az egyetemért?

*** Ausztriába 2 kros bélyeg kell.** A bécsi ker. és iparkamara f. é. jun. 19-én kelt átiratával felker bennünket, figyelemztetésük az érdekelt köröket, hogy a kereskedelmi forgalomban előforduló nyomtatványok, u. m. körlevelek, árjegyzékek, gyászjelentések stb. melyek Magyarország területén 1 kros levél bélyeggel továbbíthatók, Ausztria területére való küldésük alkalmával nem 1, hanem 2 kros levélbélyeggel látandók el. Ajánljuk e figyelemztetést iparosaink figyelmébe.

*** Állatszallítási engedélyekről.** A földmivelésügyi m. kir. miniszter korrendeletileg hozza az összes hazai törvényhatóságok tudomására, miszerint azon magánfelek, kik átszállítási ügyekben, akár közvetlenül, akár törvényhatóságok útján folyamodnak, az ügyük sürgönyben való elintézésére csak az esetben tarthatók számot, ha egy megállapított díjat előre lefizetnek. Ezen szabályrendelet megsemmisít egy eddig fennálló gyakorlatot, mely szerint a táviratozási díjat a feleknek hiteleztek. — Rendkívül sok munkaerőt fogyasztván ezen összegek kezelése, ezen újabb szabályrendelet adatott ki, melynek lényegesebb pontjai a következők: A megszállt taksa belföldön 2 frtba, külföldön, id-értve Ausztriát is, 4 frtba lett megállapítva. — Esetleges felmerülő többlet a folyamodót nem terheli, de a befizetett összegből sem terítetik vissza semmi. Azok, kik kérvényeket személyesen vagy megbízottjuk által nyújtják be a miniszteriumhoz, benyújtás előtt a megszabott díjat a házipénztárba befizetni és ennek megtörténtét igazolvány csatolásával beigazolni

tartoznak. Postán vagy törvényhatóság közvetítésével mindenkor a földm. miniszteriumhoz czimzendő a folyamodvány, valamint a díjat fedezendő postautalványon küldendő összeg is. Az utalvány szíveten az összeg rendeltetése világosan megjelölendő. Ha a folyamodó táviratlag nyújtja be kérvényét, oly helyeken, hol allami táviró hivatal van, az összeg ugyanazon távirati utalványon küldendő. Vasuti távirókon történő folyamodvány esetén postai vévény mutatandó föl a hivatalos közegnek, ki azt a sürgönyben igazolni fogja. Hatóságok magánfelek ügyében az állam költségén csupán az esetben táviratozhatnak, ha arra a miniszteriumtól fölhívást nyertek.

*** Muszkál.** Oroszországban harmincz fiatal egyetemi tanuló elszállítottak Szibériába. Ott az egyetemen vált volna belőlük orvos, ügyvéd, mérnök, nagyobb részint intelligens ember; így pedig megtanulnak két rókára vadászni, ha utközben el nem pusztulnak. A bűnük az volt, hogy nihilizmussal vádolták őket. És ez elég ok arra, hogy harmincz fiatalembernek megakaszszák az életpályáját. A nihilisták sokkalta rokonszenvesebbek az anarkistáknál. Ők nemzetük szabadságáért küzdenek a zsarnok uralom ellen, nem úgy, mint az anarkisták teszik, kik a gyomrukért mennek a pokoli küzdelembe. Am az orosz hatalomnak nem a cél a fő, hanem az eszköz, amelylyel ezt elérni óhajtják: a bomba. A bombától való félelmükben kémekek arasztják el a benső családi tűzhelyeket is és rabbá tesznek becsületes embereket. Pedig nem hogy elfojtának az ily erőszakokodásokkal a nihilizmust, hanem inkább újabb tápot adnak annak.

*** Szállítók figyelmébe.** A m. kir. debreczeni 2-ik honvéd huszar ezrednek, a Széchenyi utcán levő laktanyájában 1898. évi január 1-től, december 31-ig terjedő egy év alatt termelendő trágya kifuvarozására, folyó év október 3-án délelőtt 10 órakor, a laktanyában levő k-velő tiszti irodában, versenytárgyalás tartatik, hol a feltételek is naponként megtudhatók.

A timár szakiskoláról.

(Folyt. és vége.)

Iparágunknak még igen sok a kitaposatlan utja. Ilyen járatlan, messzevivő ösvény, a mely ugyan nemikeppen kicsap már a technikai tudomány határából, de a bőrpar ismeretének okvetlenül szükséges bevezetésének tekinthető: a számos megoldatlan problema érdekében való kutatás és kísérletezés. Sokkal fontosabb ez a cél, mint a miónek első pillanatra látszik. Vagy nem beláthatatlan jelentős eredmény volna az — még pedig akár az üzleti, akár a tudomány érdeke szempontjából vesszük — ha a különféle műveletek során felmerülő nehézségek okát meg tudnók fejteni? A gyakorlati ember csak azt tudja, hogy ennek vagy annak a czélnak elérésére ilyen vagy amolyanképpen kell elbánnia a feldolgozandó anyaggal. Hogy miért való ez vagy az a művelet, azt persze nem is sejt. Azt hisszük, a titkos indító okoknak kikutatása fokozná a munkás önbizalmát, öntudatosságát, mert nehéz azt elkepzelnünk, hogy az értelmesen gondolkozó embert némijeg le ne suttaná az a tudat, hogy az okozattal szembe merő tehetetlen. Éppen ez a körülmény érlelte meg azt a meggyőződésünket, hogy a bőrpar tanításának körébe a fizikat és kémiát okvetlenül be kell venni.

A szakiskola ak tant-rvéről, irányáról, czéljáról a föntiekben röviden elmondottuk volna nézetünket. Ezek után talán nem lesz érdektelen, ha röviden megvizsgáljuk, mennyire fejlődött ő szakoktatás intézménye nálunk (Anglia) és külföldön és mennyibe halad a fejlődés fontebb héngeztartott elveinkkel egy ösvényen.

Az az intézet, a mely legelsőbb kísérlete meg a bőrparosok technikai oktatását: a bécsi kísérletező állomás. Az intézet azonban ennek a czélnak nem felel meg teljesen, mert mindeddig éppn csak arra szorított, hogy alig néhány tehetséges embert képezzen ki vegyészszé, vagy timár mesterré. A legköze-

lebbi jövőre nézve ugyan felmerült az a terv, hogy művezető munkások és üzletvezetők kiközöséges munkás kioktatásának érdekében nem törődik az iskola. Az intézet a kormánytanársegédek kara, amelyet Eitner Vilmos, az országszerte ismert szakferfi vezet biztos kézzel, elég nagy arra, hogy a tántervek pontos betartásán kívül, a kísérletezős nem kevésbbé fontos munkáját is meggyőzze. Az intézet kitűnően föl van szerelve gépekkel, de azokat csak kísérletezéshez használják, nem formán a tanfolyam által elért eredmény mérőben elméleti.

Nápolyban néhány év óta szintén működik egy kísérletező állomás, a melyet Vettero tanár vezet. A rendkívül kasznos intézet létesítésével az olasz kormány azt czélozta, hogy az ellanyhult nápolyi keztyűbőr iparnak újabb lendületet adjon; és tagadhatatlan is, hogy a mi színvonalra ez az iparág fúrgvődött, tisztán csak a nevezett intézet működésének tudható be. A mi magat a szakitanitást illeti, kár, hogy csak a bőrparnak erre az egy ágára oktatják itt az iparosokat s a többi ágát is, meg az elméleti tanitást is elhanyagolják.

Egyetlen szakiskola van csak, a melyben az elméleti oktatás karolthe halad a gyakorlatival s ez a freibergi szakiskola Szászországban. Ezt az intézetet mintegy nyolcz esztendővel eznekeltte alakították, néhány évvel ezelőtt pedig 80000 márkáú fölszerelt kísérletező állomással egészítették ki. Hogy miféle eredmények keltek a gyakorlati tanítás nyomán ebben az intézetben, arról talán még korán volna szólanunk. Annyi bizonyos, hogy az intézet növendékeinek száma kielégítő, valamint bizonyos az is, hogy a gyakorlati, nemkülömben az elméleti szakoktatás, hála Haenlein dr. és asszisztensei fáradozásának, szinte lételesen, már a mennyire olyan aránylag rövid fejlődés után tökéletességről egyáltalán szó eshetik. Jelen sorok írója, mikor néhány évvel ezelőtt Freibergben járt s megékitette az intézetet, nem tudott attól a befolyástól megszabadulni, hogy a gyakorlati tanítás távolról sem olyan széleskörű és távolról sem olyan beható egyes mellékágakra nézve, mint a minőben a növendékeknek okvetlenül részesülnök kellene, hogy a gyári munka minden csuja binjában jártassak lehessenek. Nem terjük valószínűnek hogy ezen a körülményen akár az új épület is lényegesen változtathatna; a tanítás irány alkalmasint a berni kísérletező állomásé felé közeledik majd, míg a mintatimárszagt rendkűl megfelelő tere lesz ezután is e gyári üzem kicsinyben való bemutatásának.

A mi Angliát illeti, ott csupán a leeds-i Yorkshire College ben nyerhet a növendék a bőr készítésének módjára nézve oktatást. Az eddig lefolyt tanévekről szóló jeletések általában jó eredményt tüntetnek föl. Az előadásokon a bőrpar minden ágára nézve a részletekre is kiterjedő utasítások adatnak. A laboratóriumban pedig az összes használatban forgó cserzőanyagok elemzésnek vetetnek alá, nemkülömben peható vegyi és mikroszkopikus vizsgálat alá kerülnek a különféle bőrfajták és cseroldatok is, az előforduló káros hatású vegyi folyamatok stb. kikutatásának czéljából. A tulajdonképeni kezimanka begyakorlása, a melynek elsajátítása amugy is csak gyárban, a növendék saját tapasztalása útján lehetséges igazában, nincsen fölvéve a tantervbe, Kiserletképen készül azonban bőr, hogy a növendékek legelabb nagyjából megismerkedhessenek a kikészítés folyamatával s az egyes felőlőbb jelenségek körülményesebben elmagyaráztathassanak.

Ha a növendékek szaporodása az eddigi arányban folyik tovább is s ennek folytán az intézet kibővítése lehetővé, sőt elkerülhetlenné lesz a szakferfiak gyarapítása, valószínű hogy az intézetnek ez a szakoktállya még eredményesebb működést fejthet ki. A Yorkshire-College-ben nem csak nappali, hanem esti tanfolyamok és laboratóriumi munkálatok

is tartatnak olyan művezetők és iparosok számára, a kiknek nem telik idejük arra, hogy a rendes tanfolyamokra eljárjanak.

Ifj. Leitersdorfer Lipót.

Színház.

Színészek vagyona. Nálunk Thália papjai eddigelé nem igen tudtak nagy vagyonra szert tenni.

A vidéki színészet rendezése.

A vidéki színészet rendezése végre a megvalósuláshoz közeledik. Most előttünk fekszik a kész javaslat, mely szerint az ügyet kormányrendelettel szabályozni akarják.

No, de segínyt is ad. De aligha lesz közönség benne. E tekintetben így szól a javaslat: »Alandó segílyen reszesíthetők a működési hely megállapítása nélküli ly társulatok, melyek a színművészetnek egy külföldön csak rendezésükre alkalmas helyeken működnek.«

De mit ad ez a gondviselés, mely ezenül a vidéki színházak és hatóságok nyakára állami felügyelöt ültet, a nagyobb városok — minők Debreczen, Miskolcz, Kassa, stb. — színészetének állandósítására? Mit ad a debreczeni színtársulat nyári fenntartásához?

Köszönjük alássan az ily jóakaratot. Az is mulatságos passzusa a javaslatnak, hogy a városi színházi bizottság, ha panasza van a színház dolgában, a törvényhatóság útján forduljon a belügyminiszterhez.

Ezek után már csak az következik, hogy Debreczen, mely több százszázret éré színházai ad a művészetnek és ennek fenntartásához hat hónapra 5000 frtot áldoz, hetenként bemutassa a miniszter urnak a műsort, az albeteg primadonnák által okozott változásokat, a komikus csalafinta rögtönzéseit stb.

Hanem a mi a színigazgatói engedélyek megszerítését és a színész-egyesület jövő működési körét illeti; ezekre nézve helyes dolgokat tartalmaz a javaslat.

KÖZGAZDASÁG.

Sertésvásár.

szept. 13.

Kőbányai sertés piac. Szerbiai: Nehéz páronként 320 kilogrammon feüli sulyban) 56-55 krajczárig, közép (páronként 250-260 kilogramm sulyban) 53-54 krajczár

Sertéslétszám: 1897. évi szept. 12-ik napján volt készlet 30581 darab, 1897 szept. hónap 12-ik felhajtott 191 drb, 1897 szept. hónap 12-ik napján elszállított 516 darab 1897 szept. hónap 13-ik napjára maradt készletben 30258 drb. A hizott sertés üzlet rányzata élénk.

Budapesti gabonatözsde.

szept. 13

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Table with columns: Bors, kilós, Ar 100 klg, kilós, Ar 100 klg. Rows include Bánsági, Tiszavideki, Pestvidéki, Fehérmegyei, Bácskai, Észak magy, Repeze bánsági, Rozs elsőrendű, Arpa takarmánynak, Zab, Tengeri bánsági, más nemű.

CSARNOK.

A jövő reménye.

(Életrkép a szabadságharc idejéből.)

Irta: Somodi József. 15.

— Szép jutalom. Egy golyó. — Az ám, ha fel nem akasztják. — Nem kar érte. Egy némettel legalább kevesebb lesz? — Ugy kell neki. Miért alszik akkor, mikor más becsületes ember dolgozik — észszel kézzel. Hahaha! — A többi honvédek is jóizüen nevettek. Számításuk szerint messze hátuk mögött hagytak már az önkéntelen szalont. Hat kaczaghattak eleget. Senki sem hallotta. — Mintha hajnalodni kezdett volna: ugy

vették észre a menekülők. Gyufájuk elfogyott. Szemük azonaan már némileg megszokta a sötétséget.

— Csak előre! Előre! — Czimbora! Te még most is hangoztatod a honvéd jelszót? Bizony még megtalál tőle lu'ni az ellenség. Mint egykor. — Talán a denevérek. — Nono, vigyázz! Nem jó a tüzzel játszani. — Nem értem. — Mért ha az osztrák hadseregnek a szemefénye: a vitézlő Kelemen és a kedves Demeter (akiket mi sajnálunk, hogy ékes ábrázatukat nem láthatjuk: mint ahogy örültek a muszkák, mikor Magyarországon jó, illatos zöld buborkát és tőköt ehettek) meghallja ezt a jelszót: még valamennyi börtönört fellármáz ellenünk.

— Hadd jöjjenek — mondja a harmadik lakatos-honvéd Ha Kinizsi Pál bátyánk haddan egy nagy szálfával mutatta meg az utat Bátor István erdélyi fejedelmnek: itt is van elég fa. Majd megtapogatjuk velük a fejük bubját. — Ám figurázatok. De azzal ugyan én jól nem lakom. Pedig a farkas nem ehesebb, mint én. Csak már vége lenne ennek a pokoli sötétségnek s kijuthatnánk a világosságra, hogy valami harapni való után nézhetnénk. — Nincs olyan hosszú, a minek vége ne lenne. Majd csak kiszabadulunk innen is. — Nehány lépést előre haladva: a lakatos-honvéd odaszól a kőművesnek: — Te Gyuri! — Nos? — Hallod!? — Mit? — Hogy a hasam korog. — Bolond Nekem sem kell ám meduzina, hogy tegnap este a gyomromat megterheltem.

— Ha az olaszok a csigabigát megehetik: neked se tört volna ki a fogad, ha egy pár bagoly, vagy denevér fiókat az éjjel bekebeleztél volna.

De a vitez zászlótartó: György barátunk nem igen hallgatott az élcelesre, hanem, némi ijedséggel, elkezd neszelni s hátrufordulva, felkiált:

— Fiuk, álljatok meg! — Miért? — Mintha emberek beszélnek! — Csak képzelet. Ugyan ki jarna itt?! — De azért, mintha a földbe gyökerezett volna a menekülő honvédeknek a lába: egy lepest se tettek tovább. Lelegzetüket visszafojtva s földre fekvő, (ugy a hangot s az emberi lépteket jobban meghallják) mindnyájan figyeltek. Miután azonban semmi gyanusat sem vettek észre: az egyik honvéd újra elkezdte kőműves pajtasát élcelni. — Te Gyuri! Talán a hátadon lovagol már a képzelt von asszony, hogy minket is úgy ijegze sz? — Csak beszélj. — Koma! Nem az ám a Gyurkának a baja!

— Hat mi?! — Bizonyosan hátrahagyottvilági szárnyasokat sajnálja, hogy zserre nem rakta. — Nem tudom minek? — Hát annak, hogy azokat postagalamb helyett használva, hirt küldhetne Kelemen Főrian és Demeter Konrad atyánkfiaink, — tudtul adván ő kegyelmőknek, hogy merre járunk. — No, csak azt várja!

S a menekülők addig-addig élceltek szabadulásab, éhségök, az örök s a felügyelő főött: hogy egyszer a sötét labirintból megis csak kijutottak a nap világosságára!

Sok küzdés, nélkülözés, viszontagság után kimenekültek aztán a külföldre; a hol az egyik tániással, a másik iparral, kereskedéssel foglalkozott. Mig a legtöbbben min napszámok kerestek meg kenyerüket.

Folyt. köv.

A debreczeni termény és áruraktár

részvény-társaságnál
a megüresedett

raktárnoki állásra

ezennel

pályázat

hirdetjük.

Pályázóktól megkivántatik, hogy a termény üzlet terén teljes jártassággal bírjanak.

Ezen állás 900 frt. évi fizetéssel és szabad lakással van összekötve.

Az írott ajánlatok f. hó 16-áig a társaság ügyvezetőjénél személyesen nyújthatók be.

HOFFMANN és TÁRSA

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECZEN, főpiacz, a főpostával szemben

mindenfélé

Levélborítékok

a következő olcsó árban kaphatók:

	1000 pld frt. kr.
44 H2. Jó, zöldes levélboríték czégyomással	2.00
44 V2. Jó, szürke	2.20
44 BB. Jó, kékeszürke	2.20
144 GFL. Erős, recézett világos old. levélboríték czégyomással	2.40
144 LGL. Erős, narancssárga levélboríték czégyomással	2.45
44 AM. Erős, szürke levélboríték czégyom.	2.40
44 AB. Erős, világos szürke levélboríték czégyomással	2.45
144 JED. Erős, kékes szürke levélboríték czégyomással	2.50
44 OGS. Erős, sárga levélboríték czégyomással	2.50
44 RG. Igen jó világos kék, eres levélboríték czégyomással	2.50
44 GK. Igen jó erős kékes eres levélboríték czégyomással	2.55
44 AF. Finom vil. sárga levélboríték czégyom.	2.60
Jute S. Erős jute boríték czégyomással	2.65
244 A Cellulose igen erős Cellulos sárga levélboríték czégyomással	2.70
244 CG. Cellulose. Igen erős Cellulos világos hamuszín levélboríték czégyomással	2.70
44 D. Cellulose. Igen erős Cellulos világos zöld levélboríték czégyomással	2.70
144 BB. L. glimább fehér levélbor. czégyom.	3.60
B. 4 C. fehér okmány levélboríték czégyomással	4.50
46 F. Erős barna okmány levélboríték czégyomással	3.00
41 Patent Erős barna nagyobb okmány levélboríték czégyomással	9.50
Erős szürke okmány levélboríték czégyomással	3.80
91 A V. Nagy Extra vastag patron levélboríték czégyomással	9.50

Egyébb nyomtatványokat hasonló olcsó árakban készítünk el.

Dr. Szotyori Nagy Kálmán

orvos, sebésztudor, szülész.

DEBRECZEN, Egyháztér 338. szám.

RENDEL: d. e. 8—9-ig.
d. u. 2—3-ig.

Csütörtökön d. u. szegényeknek ingyen

Pontos kiszolgálat.

Pásztor Gyula és Társa

vaskereskedésében

DEBRECZEN, Csapó-utca Takarékszövetkezet házában

Nagy raktár vas, aczél és rézarukban, kovács, lakatos, asztalos és mindenféle műszerek.

Gépfelszerelések

Háztartási eszközök, konyhafelszerelési edények, solingeni evőeszközök, ollók és zsebkések. Kályhák, takarékszövetkezetek tüzhelyek, mérleg. Épület és butor vasalások. Kátrányos fedéllemez, elszigetelőlemez. Vadász, biztonsági és szobafegyverek, töltények és töltény hüvelyek.

A szüreti idényre a legjobb minőségű

bornyomó zsákok

jutányos áron kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Hazánk legkedveltebb savanyuvize

MOHAI

ÁGNES

FORRÁS

Kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Gazdag szénavegyület-tartalma. — A bornak színét nem változtatja. — Természetes ízét kellemessé teszi.

a miert is a vendéglős uraknak keverékül „Spritzer” előnyös szolgálatot tesz.

Ujabb a homokos talajban termelt savanykás borokhoz kiváló előnyöknek bizonyult az Ágnes-forrás savanyuvize.

Ujabb orvosi bizonylatok az Ágnes-forrásról Mohán.

A mohai Ágnes-forrás vizét hosszú évek során át rendeltem s jó szolgálatot tesz a gyomorhurut, a vékony belek hurutos állapota, hólyaghurut és torokhurut eseteiben.

Budapest, 1892. március hava.

Dr. Kóti Károly,
ny. r. egyet. tanár.

Kötelességemnek tartom értesíteni, hogy a lefolyt kolera-járvány alatt mohai Ágnes-forrását kitűnő sikerrel rendeltem. A gyomor és bél működését rendkívül hathatósan támogatja, a nélkül, hogy mint a többi savanyuvizek nagy része korgást és hasmenést okozna. Örömmel konstatálhatom, hogy nemcsak a hazai, hanem a külföldi ásványvizek között is legelső helyen áll.

Budapest, 1892. november 17.

Dr. Glaser Marcell.

A mohai Ágnes-forrás vizét, mint a természet által adott egyik megbecsülhetetlen kincsét, a legnagyobb mérvben szoktam orvosi gyakorlatomban betegeimnek ajánlani; a körjavulat melyeknél ezen vizet adom, heveny és idült gyomorhurut, az eredmény minden esetben kielégítő.

Adja Isten, hogy a külföldi haszoncélra alkalmazott vizeket teljesen kiszorítsa hazánk ásványviz-forgalmából.

N.-Szalonta, 1892. október 20.

Dr. Demé Béla,
járás és Biharm. t. b. főorvosa.

A kolera-megbetegedés ellen präservatív gyógyszernek bizonyult.

Friss töltésben az ország minden gyógyszer-tárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos
főraktár

Édeskuty L.

BUDAPEST, Erzsébet-tér 8. sz.

orv. és kiz. ér.
szarb. kiz. adv.
savanyvizek
máltakészít.

Nyomatott Hoffman és Társa könyvnyomdájában Debreczenben, főpostával szemben.